

א. כללי

הפרסום מבוסס על עיבוד נתונים פיזיים ופיננסיים.

הנתונים הפיזיים מתקבלים מגפים שונים בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, כגון אוכלוסייה, תחבורה וכו', וכן ממקורות חוץ כגון המוסד לביטוח לאומי, נציבות המים ועוד.

הנתונים הפיננסיים של הרשויות המקומיות מתקבלים מהאגף לביקורת שבמשרד הפנים.

הפרסום מכיל שישה חלקים:

מבוא, ובו ניתוח ממצאים עיקריים, הגדרות מונחים ומשתנים ורשימת מקורות המידע והנתונים.

פרק א, ובו דירוגים של הרשויות המקומיות המשקפים את ההתפלגות שלהן לפי משתנים משמעותיים.

פרק ב, ובו מפות ותרשימים שמטרתם לתת תמונה כללית של הרשויות בתחומים כמו דמוגרפיה, חינוך, רווחה ועוד, וכן בתחומים הפיננסיים כגון ארנונה כללית, מענקים וגירעונות.

פרק ג, ובו רשימות עם מידע כללי על איגוד ערים, ועדות תכנון ובנייה, מפתח יישובים במועצה אזורית וכו'.

פרק ד, ובו פרופיל כלל ארצי ומגזרי (עירויות, מועצות מקומיות ומועצות אזוריות).

פרק ה, ובו פרופיל עבור כל רשות מקומית והוא החלק המרכזי בפרסום.

הפרופילים מסודרים לפי המעמד המוניציפלי של הרשות המקומית. מעמד זה מצביע על השוני מבחינת מגוון הנתונים ומבחינת הרלוונטיות שלהם לרשות.

ב. ממצאים עיקריים

בסוף שנת 2002 היו בישראל 264 רשויות מקומיות (למעט שתי מועצות מקומיות תעשייתיות: רמת חובב ומגדל תפן), מהן 70 עיריות, 140 מועצות מקומיות ו-54 מועצות אזוריות. אוכלוסיית הארץ מנתה באותו מועד 6,631.1 אלף תושבים. כ-75 אחוז מתוכם התגוררו בתחומי העיריות, כ-16 אחוז במועצות מקומיות, וכ-9 אחוזים במועצות אזוריות. חלקה של האוכלוסייה המתגוררת בתחומי העיריות הלך וגדל מ-59 אחוז (ב-20 עיריות) בשנת 1951, ל-67 אחוז (ב-29 עיריות) בשנת 1970, וכאמור, ל-75 אחוז (ב-70 עיריות) בשנת 2002.

כל הנתונים בפרסום מתייחסים לסוף שנת 2002 אלא אם צוין אחרת.

אחוז גידול האוכלוסייה

רשויות נבחרות* שבהן אחוזי הגידול הקיצוניים (חיוביים ושליילים), 2002

גידול שלילי			גידול חיובי		
אחוז גידול לעומת 2001	אוכלוסייה באלפים 2002	רשות מקומית	אחוז גידול לעומת 2001	אוכלוסייה באלפים 2002	רשות מקומית
1.7	12.4	מועצה אזורית הגליל העליון	69.2	15.1	אלעד
1.2	133.9	בת ים	16.5	20.2	ביתר עילית
0.9	38.7	קריית ים	14.8	22.0	מודיעין עילית

* רשויות שבהן מעל 10,000 תושבים.

סך הגידול הכלל ארצי בשנת 2002, 1.9%, היה נמוך בהשוואה לשנים 2001 (2.2%) ו-2000 (2.6%). בארבע הערים הגדולות – ירושלים, תל אביב-יפו, חיפה וראשון לציון – היה אחוז הגידול נמוך מהממוצע הארצי.

ברשויות המקומיות שהוקמו בשנים האחרונות (מודיעין ומודיעין עילית) חלה ירידה הדרגתית באחוז גידול האוכלוסייה משנת 2000 עד 2002. באלעד ובביתר עילית נרשם אחוז הגידול הגבוה ביותר בשנת 2002.

פרט לעמנואל ומגילות, ביתר הרשויות **ביהודה ושומרון ובחבל עזה** חלה עלייה באחוז גידול האוכלוסייה. בעמנואל נמשכת מגמת הירידה באחוז גידול האוכלוסייה בשנים האחרונות.

מבין הרשויות הערביות, אחוז גידול האוכלוסייה הנמוך ביותר נרשם במזרעה, מסעדה ומעיליא.

אחוז גידול האוכלוסייה הגבוה ביותר בשנת 2002 נרשם בחורה, לקיה וכסיפה.

ריבוי טבעי

שיעור ריבוי טבעי לאלף תושבים, 2002

שיעור ריבוי טבעי	רשות מקומית	שיעור ריבוי טבעי	רשות מקומית
רשויות ערביות		רשויות יהודיות	
השיעורים הגבוהים ביותר		השיעורים הגבוהים ביותר	
52.3	תל שבע	72.5	מודיעין עילית
48.8	כסיפה	63.5	אלעד
47.4	רהט	59.7	ביתר עילית
46.9	לקיה	40.2	בית אל
השיעורים הנמוכים ביותר		השיעורים הנמוכים ביותר	
17.9	דאלית אל-כרמל	2.5	כפר שמריהו
17.7	גיש (גוש חלב)	2.3	חיפה
17.1	מעיליא	1.9	עומר
14.0	כפר כמא	1.6	קריית ים

שיעור הריבוי הטבעי הכלל ארצי, 15.2 לאלף תושבים, ירד במעט בהשוואה לשנת 2001 (15.4). שיעור גבוה של ריבוי טבעי נמצא בעיקר ברשויות מקומיות יהודיות בעלות צביון חרדי וברשויות מקומיות ערביות.

שיעור נמוך של ריבוי טבעי נמצא בערים גדולות: תל אביב-יפו, בת ים וחיפה, בדומה ל-2001. **ברשויות הערביות**: הירידה הגבוהה ביותר בשיעור הריבוי הטבעי בהשוואה לשנת 2001 חלה בבסמ"ה.

מאזן הגירה פנימית

מאזן הגירה פנימית ברשויות נבחרות, שיעור לאלף תושבים, 2002

תושבים	רשות	תושבים	רשות
שיעור שלילי		שיעור חיובי	
177	עמנואל	425	אלעד
58	מועצה אזורית הגליל העליון	90	ביתר עילית
54	מועצה אזורית רמת נגב	75	מודיעין

בשנת 2002 **קטנה ההגירה הפנימית** ב-8.0 אחוזים ועמדה על 234,322 נכנסים/יוצאים, בהשוואה ל-12.5 אחוזים ב-2001.

רשויות היעד העיקריות להגירה פנימית הן אלה שבהן יש תנופת בנייה גדולה, כמו אלעד, מודיעין, אשדוד, בית שמש, ביתר עילית, ראשון לציון ומודיעין עילית.

בערים הגדולות ירושלים, תל אביב-יפו וחיפה נמשכה מגמת ההגירה השלילית שנרשמה בשנים 2000-2002.

רשויות נוספות שבהן **מאזן הגירה שלילי** בשלוש השנים האחרונות (2000-2002) הן בת ים, בני ברק, חולון, רמת גן, קריית ים ועמנואל.

בכמה רשויות שבהן היו **שיעורי הגירה חיוביים גבוהים** בשנת 2001 ירדו שיעורי ההגירה הפנימית בשנת 2002, הבולטות שביניהן: להבים, אלפי מנשה, גבעת שמואל, מרחבים ובית שמש.

מבין 24 רשויות ביהודה ושומרון ובחבל עזה, ב-14 רשויות חלה ירידה בשיעורי ההגירה הפנימית בהשוואה לשנת 2001.

מבין הרשויות הערביות חלה ירידה בשיעורי ההגירה הפנימית בקרוב למחצית מהרשויות (38).

הרשויות הערביות שבהן חלה **הירידה הגבוהה ביותר** בשיעורי ההגירה הפנימית ביחס לשנת 2001 הן חורה, כסיפה, מסעדה, חורפיש, יפיע ובסמת טבעון.

הרשויות הערביות שבהן חלה **העלייה הגבוהה ביותר** בשיעורי ההגירה הפנימית ביחס לשנת 2001 הן כעביה-טבאש-חג'אג'רה, ראמה וביר אל-מכסור.

מבין הרשויות הערביות, רשויות היעד העיקריות להגירה של אוכלוסייה ערבית בשנת 2002 הן חורה, לקיה, ריינה וג'דידה-מכר.

הרשויות הערביות שבהן היה מאזן **ההגירה השלילי הגבוה ביותר** בשנת 2002 הן נצרת, אום אל-פחם, וסחינן.

מספר כלי הרכב המנועיים (רכב נוסעים פרטי)

רמת מינוע לאלף תושבים ברשויות נבחרות, 2002

רמת מינוע	רשות	רמת מינוע	רשות
נמוכה		גבוהה	
69	רהט	577	סביון
67	בני שמעון	495	כפר שמריהו
67	כסיפה	480	עומר
58	שגב-שלום	472	אפעל
51	עמנואל	461	תל אביב-יפו
47	ביתר עילית	276	ראשון לציון
38	ערערה-בנגב	275	חיפה
32	מודיעין עילית	162	ירושלים

ברמת המינוע הכלל ארצית, שעמדה על 230 כלי רכב לאלף תושבים בשנת 2002, חל גידול של 2.7 אחוזים בהשוואה לשנת 2001.

ב-217 מהרשויות חלה מגמת **עלייה** ברמת המינוע לאלף תושבים בשלוש השנים 2000-2002.

כצפוי, הרשויות שבהן רמת המינוע גבוהה מהרמה הארצית מתאפיינות באוכלוסייה בעלת מעמד סוציו-אקונומי גבוה, בעוד שברשויות שבהן מעמד סוציו-אקונומי נמוך נמדדת רמת מינוע נמוכה.

ברשויות היהודיות, ב-23 מבין 181 הרשויות היהודיות חלה ירידה ברמת המינוע בהשוואה לשנת 2001. הירידות הגדולות ביותר ברמת המינוע בהשוואה לשנת 2001 היו בסביון, שבי ציון, בית אל, עתלית והרצלייה.

העליות הגדולות ביותר ברמת המינוע בהשוואה לשנת 2001 היו באלעד, כנרת (מושב), הר אדר ובית דגן.

בכל הרשויות הערביות פרט לשגב-שלום ואל-בטוף חל גידול ברמת המינוע בהשוואה לשנת 2001.

שיעורי הגידול הגבוהים ביותר ברמת המינוע ברשויות ערביות בהשוואה לשנת 2001 היו ברשויות פסוטה, דייר אל-אסד, עין קנייא, דייר חנא, מסעדה ופקיעין (בוקיעה).

רמות המינוע הגבוהות ביותר ברשויות ערביות בשנת 2002 היו ברשויות מעיליא, כפר כמא וכפר יאסיף (רמות מינוע 217-254), ואילו הנמוכות ביותר היו ברשויות ערעה-בנגב, שגב-שלום, כסיפה ורהט (רמות מינוע 38-69).

חינוך

תלמידים בכיתות בחינוך היסודי והעל-יסודי – בשנת הלימודים תשס"ב (2001/2002) הפעילה מערכת החינוך היסודי והעל-יסודי 4,239 בתי ספר ובהם כ-51 אלף כיתות. בכיתות אלו למדו כ-1,349.5 אלף תלמידים. ממוצע התלמידים לכיתה בכל הארץ עמד על 27 תלמידים לכיתה, בדומה לשנת 2001.

צפיפות נמוכה של תלמידים לכיתה נמצאה ברמות השבים, תמר, יסוד המעלה, מגדל ומגילות (בין 9 ל-17 תלמידים לכיתה בכל אחת מהן). לעומת זאת, **צפיפות גבוהה** נרשמה באורנית, אכסאל, ריינה וזמר (בין 33 ל-34 תלמידים לכיתה בכל אחת מרשויות מקומיות אלו).

מספר תלמידי כיתות יב גדל ב-6% בהשוואה לשנת תשס"א (2000/2001), ועמד על 96,536 תלמידים.

אחוז הזכאים לתעודת בגרות מסך כל תלמידי כיתות יב - האחוז הכלל ארצי עלה במעט בשנת תשס"ב ל-55.5% בהשוואה לשנת תשס"א (55%).

בשנת תשס"ב נרשם אחוז הזכאים הגבוה ביותר בגן רווה (90.0), מכבים-רעות (84.9) כפר ורדים (84.5) ומעיליא (83.8). אחוז הזכאים הנמוך ביותר נרשם בדייר אל-אסד (33.1), טובא-זנגרייה (31.7) וסאג'ור (30.4). **בערים הגדולות** עמד אחוז הזכאים על 67.4 בחיפה, 64.4 בתל אביב-יפו ו-63.9 בראשון לציון.

אחוז הזכאים לתעודת בגרות שעברו את דרישות הסף של האוניברסיטאות מסך כל תלמידי כיתות יב - אחוז הזכאים הכלל ארצי גדל במקצת בשנת תשס"ב ל-44.8% בהשוואה לשנת תשס"א (44.2%).

בשנת תשס"ב נרשם אחוז הזכאים הגבוה ביותר במכבים-רעות (84.6), גן רווה (84.0) ואפרתה (82.2). אחוז הזכאים הנמוך ביותר נרשם ביישובים כעביה-טבאש-חג'אג'ירה (11.9), לקיה (10.3) וסאג'ור (10.1).

מבוטחים בקופות חולים

התפלגות מבוטחים בקופות חולים ברשויות נבחרות, 2002

אחוזים

קופת חולים				סך הכל	רשות
מאוחדת	לאומית	מכבי	כללית		
11.1	10.0	23.7	55.2	100.0	כלל ארצי
0.7	0.6	0.7	98.0	100.0	תל שבע
0.2	0.4	2.7	96.7	100.0	בית שאן
12.9	0.1	4.0	82.9	100.0	אום אל-פחם
6.4	5.2	34.5	53.9	100.0	חיפה
29.1	14.8	9.6	46.6	100.0	ירושלים
10.0	7.2	36.9	45.8	100.0	ראשון לציון
6.1	6.9	42.6	44.3	100.0	תל אביב-יפו

קופת חולים כללית עדיין שומרת על מעמדה כקופה הגדולה ביותר, אולם נמשכת מגמת הירידה בחלקה היחסי. זאת בעוד שחלקה היחסי של קופת חולים מכבי נמצא במגמת עלייה, והפער בינה לבין קופת חולים כללית מצטמצם. גם ברשויות הערביות קופת חולים כללית עדיין שומרת על חלקה היחסי הגבוה.

בתל אביב-יפו קיים הבדל זעיר בחלקן היחסי של שתי קופות חולים אלו. לעומת זאת, בירושלים קיים הבדל גדול בין שתי קופות חולים אלו.

מקבלי דמי אבטלה (ממוצע לחודש)

מקבלי דמי אבטלה ברשויות נבחרות, 2002*

ממוצע לחודש

שינוי באחוזים בהשוואה ל-2001	מספר מקבלי דמי אבטלה (באלפים)	רשות
-7.3	97.1	ארצי – סך הכל
-8.5	6.13	תל אביב-יפו
8.7	4.36	חיפה
-14.5	4.00	ירושלים
-15.3	4.00	באר שבע
-7.9	3.72	אשדוד
3.2	3.27	ראשון לציון
-12.3	2.89	נתניה

* בשנת 2002 חל שינוי בהגדרת מקבלי דמי אבטלה (ראה פרק "הגדרות והסברים").

מספר גבוה של מקבלי דמי אבטלה נרשם בערים הגדולות תל אביב-יפו, חיפה, ירושלים, באר שבע ואשדוד. השיעורים הגבוהים ביותר של מקבלי דמי אבטלה לאלף תושבים נרשמו ביישובים קריית גת, אור עקיבא, שלומי, מנחמיה, כרמיאל, נצרת עילית, דימונה ובית שאן (26.8-30.2).

מקבלי קצבאות ילדים

ילדים מקבלי קצבאות ילדים, 2002 – אחוז שינוי לעומת שנת 2001

אחוזים	רשות	אחוזים	רשות
הירידה הגדולה ביותר		הגידול הגבוה ביותר	
9.4	עמנואל	79.0	אלעד
7.3	מטה אשר	33.6	מודיעין עילית
6.9	סביון	26.6	מודיעין

בעמנואל נרשמה הירידה הגבוהה ביותר במספר הילדים מקבלי קצבאות ילדים בהשוואה לשנת 2001, כמו גם הירידה הגבוהה ביותר בגידול האוכלוסייה בהשוואה לשנת 2001.

**רשויות שבהן מספר גבוה של ילדים מקבלי קצבאות ילדים
(מעל 50,000 ילדים), 2002**

מקבלי קצבאות ילדים		יישוב
ילדים במשפחות בנות 5 ילדים ויותר (אחוזים)	ילדים – סך הכל (מספרים מוחלטים)	
41	267,969	ירושלים
6	79,513	תל אביב-יפו
57	67,648	בני ברק
6	63,789	חיפה
18	62,010	באר שבע
21	58,727	אשדוד
3	56,245	ראשון לציון
9	50,170	פתח תקווה

בקבוצת הרשויות שבהן מספר גבוה של מקבלי קצבאות ילדים נותרו אותן הרשויות, לא חל שינוי בדירוג ביניהן בהשוואה לשנת 2001. בתל אביב-יפו, חיפה ופתח תקווה חלה ירידה במספר הילדים מקבלי קצבאות ילדים בהשוואה לשנת 2001.

מקבלי גמלת הבטחת הכנסה – שיעור מקבלי גמלת הבטחת הכנסה עלה ב-2002 והסתכם ב-76.7 נפש לאלף תושבים. הר אדר, כפר שמריהו, מגילות, מכבים-רעות, סביון, כוכב יאיר, חבל אילות ואפעל נמנו עם הרשויות שבהן שיעור מקבלי גמלת הבטחת הכנסה לאלף תושבים הוא בין הנמוכים (0.0-1.0 בכל אחת מהן). **רשויות ערביות**, כגון לקיה, חורה, כפר מנדא, תל שבע, רהט וכסיפה – נמנו עם הרשויות שבהן שיעור מקבלי גמלת הבטחת הכנסה לאלף תושבים הוא בין הגבוהים ביותר בארץ (כ-268-352 בכל אחד מיישובים אלו), בדומה לשנים 2000 ו-2001.

צריכת מים למגורים

צריכת מים למגורים בעיריות ובמועצות מקומיות, 2002

רשות	מ"ק לנפש	רשות	מ"ק לנפש
הצריכה הגבוהה ביותר		הצריכה הנמוכה ביותר	
סביון	383.0	כסרא-סמיע	34.3
כפר שמריהו	297.8	בועיינה-נוג'ידאת	29.2
ראש פינה	132.1	תל שבע	29.1
עומר	126.3	בוקעאתא	28.7

הרשויות שבהן צריכת המים הגבוהה ביותר הן מועצות מקומיות בעלות מדד חברתי-כלכלי גבוה. בכפר שמריהו גדלה הצריכה לנפש בהשוואה לשנת 2001 (257.0 מ"ק לנפש).

הרשויות שבהן הצריכה הנמוכה ביותר הן מועצות מקומיות במגזר הערבי בעלות מדד חברתי-כלכלי נמוך.

פסולת ליום לאדם

פסולת ליום לאדם (קילוגרם לנפש) בשנת 2002 - מבין העיריות נרשמו הכמויות הגבוהות ביותר באילת (3.3), רמלה ותל אביב-יפו, והכמויות הנמוכות ביותר נרשמו בקלנסווה, שפרעם (0.3) ורהט.

מבין המועצות המקומיות הכמויות הגבוהות ביותר נרשמו בסביון (6.3) ובראש פינה, והכמויות הנמוכות ביותר נרשמו באבו סנאן, בכסיפה (0.3) ובאבו גוש.

העיריות שבהן כמות הפסולת לתושב היא הגבוהה ביותר הן עיריות שבהן היחס בין האוכלוסייה השוהה בהן לאוכלוסייה המתגוררת בהן הוא גבוה, אם בשל היותן מרכז עסקים (תל אביב-יפו) או בשל היותן מרכז תיירות (אילת).

הערה: הנתונים המוצגים מתייחסים רק לרשויות שאישרו את פרסומם והדירוג הוא עבור רשויות שבהן התבצעה מדידה בפועל.

מועצות אזוריות

במועצות אזוריות התגוררו בסוף שנת 2002 כ-567.0 אלף תושבים ב-980 יישובים. מעל 61 אחוז מהתושבים המתגוררים במועצות אזוריות נמצאים במושבים ובקיבוצים.

מועצות אזוריות, לפי צורת יישוב, 2002

התפלגות האוכלוסייה ב-%	מספר יישובים	צורת יישוב	סמל צורת יישוב
100.0	980	יישובים במועצות אזוריות – סך הכל	
37.1	409	מושבים (לרבות כפרים שיתופיים)	31
21.1	267	קיבוצים	33
13.8	122	יישובים קהילתיים	37
9.8	17	יישובים עירוניים, יהודיים	18
6.6	62	יישובים כפריים אחרים, יהודיים	35
4.7	28	יישובים כפריים אחרים, לא-יהודיים	45
2.8	41	מושבים שיתופיים	32
2.1	5	יישובים עירוניים, לא-יהודיים	28
2.0	28	יישובים מוסדיים, יהודיים	34
-	1	יישובים מוסדיים, לא-יהודיים	44

ממוצע מרחקים במועצות אזוריות (ממרכז היישובים למרכז התפקודי של המועצה האזורית) – הגבוה ביותר נמצא במועצה אזורית שומרון – 51.1 ק"מ, והנמוך ביותר במועצה אזורית אפעל – 2.3 ק"מ. ממוצע המרחקים של כלל המועצות האזוריות היה 15.4 ק"מ.

נתוני ביצוע תקציב

אחוז הכנסות עצמיות מהתקציב הרגיל, 2002

אחוז	רשות	אחוז	רשות
האחוז הנמוך ביותר		האחוז הגבוה ביותר	
7	לקיה	94	סביון
9	חורה	93	כפר שמריהו
10	כסיפה	93	תמר
11	ערערה-בנגב	86	תל אביב-יפו

רשויות שבהן הכנסה עצמית גבוהה מתאפיינות במדד סוציו-אקונומי גבוה ובהכנסות גבוהות משירותים מסחריים ביחס לגודל האוכלוסייה. לדוגמה, מועצה אזורית תמר מהווה מרכז תיירותי ותעשייתי, כמו כן היא מתאפיינת בצפיפות נמוכה של האוכלוסייה (ליחידת שטח שיפוט). התמונה הפוכה בנתוני השתתפות הממשלה ביחס להכנסות התקציב הרגיל.

תקציב בלתי רגיל 2002 – הכנסות לנפש

שקלים	רשות
ההכנסה הגבוהה ביותר	
20,337	מגילות
9,338	שבי ציון
8,065	נחל שורק

ג. הגדרות והסברים

ג.1. כללי

סמל יישוב: מערכת סמלי היישובים נבנתה בעיקר כדי לעזור בפעילות ממוחשבת של מערך מרשם האוכלוסין במשרד הפנים ורישומי המען של תושבי המדינה. המערכת היא דינמית ומנוהלת בידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

מחוז: המחוזות הוגדרו לפי החלוקה המינהלית הרשמית של מדינת ישראל. על-פי חלוקה זו קיימים בארץ 6 מחוזות המחולקים ל-15 נפות.

אזור: נוסף על ששת המחוזות של מדינת ישראל ונפותיהם, החל ב-1972 נוספו אזורי יהודה ושומרון וחבל עזה כדי לאפיין את היישובים היהודיים ואוכלוסייתם הנמצאים באזורים אלו. אזורי יהודה ושומרון וחבל עזה הוגדרו לפי החלוקה האדמיניסטרטיבית שהייתה נהוגה במינהל האזרחי.

סיווג הרשויות המקומיות

א. מעמד מוניציפלי

בהתאם להסדרים חוקיים ומינהליים מבחינים בין שלושה סוגי רשויות מקומיות:

1. **עירייה:** רשות מקומית של יישוב אחד בלבד, שקיבל מעמד של עירייה.
2. **מועצה מקומית:** רשות מקומית של יישוב אחד בלבד, שאין לו מעמד של עירייה.
3. **מועצה אזורית:** כוללת יישובים כפריים אחדים. לפעמים נכללים בתחומי מועצה אזורית גם יישובים עירוניים, לדוגמה: קיסריה (נכללת במועצה האזורית חוף הכרמל), כפר חב"ד (נכלל במועצה האזורית עמק לוד), רמת אפעל (נכללת במועצה האזורית אפעל). חלק מיישובים עירוניים אלו מקבלים במועד מאוחר יותר מעמד של מועצה מקומית.

מרכז תפקודי של מועצה אזורית: כולל את המשרדים ואת מרכז השירותים המוניציפליים. בחלק מהמועצות האזוריות יש מרכז תפקודי אחד, ואילו במועצות אזוריות אחרות קיימים שני מרכזים או יותר. המרכז התפקודי מסומן במפת הכיס עם פירוט נוסף בפרק המפות.

נוסף על אלה ישנם 6 יישובים שהם **חסרי מעמד מוניציפלי**, כלומר, נמצאים בשטח שאינו שייך לרשות מוניציפלית (כפר גלים, מקווה ישראל, נווה אבות, ראס עלי, רביד ושני).

בשנת 2002 שינתה **רמת השרון** את מעמדה המוניציפלי ממועצה מקומית לעירייה.

ב. דת האוכלוסייה ברשות מקומית

בדרך כלל יש ברשויות המקומיות רוב מוחלט ליהודים או לערבים.

1. **רשות מקומית יהודית:** רשות שבה רוב האוכלוסייה יהודית.
בשנת 2002 נמנו 181 רשויות מקומיות יהודיות.
2. **רשות מקומית ערבית:** רשות בה רוב האוכלוסייה ערבית.
בשנת 2002 נמנו 83 רשויות מקומיות ערביות.

רשויות מקומיות שבהן יש רוב לאוכלוסייה יהודית אך גם מספר ניכר של תושבים ערביים, מוגדרות **רשויות מקומיות מעורבות**.

בשנת 2002 היו 8 **רשויות מקומיות מעורבות**: ירושלים, תל אביב-יפו, חיפה, עכו, רמלה, לוד, מעלות-תרשיחא ונצרת עילית.

בניתוח הממצאים, רשויות מקומיות יהודיות כוללות את הרשויות המקומיות המעורבות.

סיווגי היישובים

יישוב : מקום מאוכלס בקביעות, המקיים את התנאים האלה :

1. גרים בו בקביעות 40 בוגרים או יותר.
2. בעל מינהל עצמי.
3. אינו נמצא בתחום המוניציפלי של יישוב אחר.
4. מוסדות התכנון אישרו את הקמתו.

צורת יישוב : צורת היישוב נקבעה, ככל האפשר, לפי המצב בפועל ולפי ההגדרות שלהלן. אין בקביעה זו כדי להשליך על מעמדו של יישוב על-פי דין.

היישובים נחלקים לשתי קבוצות עיקריות: יישובים עירוניים ויישובים כפריים. ההבחנה ביניהם מבוססת על גודל היישוב.

א. **יישובים עירוניים :** כוללים 2,000 תושבים ויותר, ומסווגים לקבוצות לפי גודלם.

ב. **יישובים כפריים :** כוללים פחות מ-2,000 תושבים, ומסווגים לפי צורות היישוב האלה :

מושב (לרבות כפר שיתופי) – יישוב כפרי, המאורגן כאגודה שיתופית, ויש לו זכות לנחלות חקלאיות (לפי משמעות מונח זה במינהל מקרקעי ישראל). זהו יישוב של יחידות משפחתיות, אשר כל אחת מהן היא ישות כלכלית עצמאית. חלק מהייצור ומהמינהל הכלכלי הוא בידי האגודה השיתופית, ורמת השיתוף נקבעת בידי התושבים.

מושב שיתופי – יישוב כפרי שיתופי, שבו הייצור והשיווק מבוצעים במשותף, ואילו הצריכה מתבצעת באופן פרטי.

קיבוץ – יישוב כפרי שיתופי, שבו הייצור, השיווק והצריכה מאורגנים על בסיס שיתופי.

יישוב מוסדי – מוסד בעל תכונות של יישוב, שאינו כלול בתחום המוניציפלי של יישוב אחר.

יישוב קהילתי – יישוב כפרי המאורגן כאגודה שיתופית, שאין לו זכות לנחלות חקלאיות, ושב תחומי הפעולה של האגודה השיתופית (היצרני, הצרכני, המוניציפלי והחברתי) והיקפה נקבעים בידי התושבים.

עד למפקד 1995 נכללה קבוצה זו בקבוצה "יישוב כפרי אחר" (ראה להלן). החל במפקד 1995, קבוצת היישובים הקהילתיים מסווגת בנפרד.

מרכז כפרי – עד 1991 נכללו ביישובים הכפריים האחרים גם מרכזים כפריים. מרכז כפרי הוגדר כיישוב כפרי המרכז שירותים או מפעלים תעשייתיים לכמה יישובים כפריים בסביבתו. לאחרונה חלו שינויים רבים בקבוצה זו וקשה להגדירה כקבוצה נפרדת. חלק מהמרכזים הכפריים הוגדרו כיישובים קהילתיים וחלקם נפתחו להתיישבות ונשארו כלולים בקבוצה "יישוב כפרי אחר".

יישוב כפרי אחר – יישוב שבו פחות מ-2,000 תושבים ואשר אינו נכלל באחד מסוגי היישובים הכפריים שפורטו לעיל.

ממוצע מרחקים במועצות אזוריות

ממוצע המרחקים הוא סכום המרחקים מחולק במספר היישובים, עבור כל מועצה אזורית.

סכום המרחקים : הנתון הבסיסי הוא המרחק ממרכז היישוב אל המרכז התפקודי של המועצה האזורית, לפי מסלולי הכביש הקצרים הקיימים בין שתי נקודות אלו, עבור כל יישוב וכל מועצה.

המרחקים נמדדו בפרויקט מיוחד שבוצע ב-1993-1994 באמצעות מדידות ספידומטר בנסיעות. מאז בוצעו עדכונים מעשיים בלבד.

ועדת תכנון ובנייה

ועדה מקומית לתכנון ולבנייה. בין שאר סמכויותיה מתן היתרי בנייה במרחב התכנון שבו היא פועלת. מרחב תכנון יכול לכלול תחום של רשות מקומית אחת או תחומים של רשויות אחדות. במקרה כזה (תחומים של רשויות אחדות) הוועדה נקראת "ועדת תכנון מרחבית". מרחב תכנון יכול לכלול גם שטח הנמצא מחוץ לתחום של רשות מקומית מסוימת. בשטחים שאין להם ועדה מקומית לתכנון, משמשת הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה גם כוועדה מקומית. שטח כזה מכונה "מרחב תכנון גלילי".

אשכול חברתי-כלכלי

במחקר שנערך לאחרונה בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על-פי הזמנת משרד הפנים בנושא אפיון הרשויות המקומיות לפי הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה בשנת 2001, גובשו שני מדדים נפרדים כדלקמן:

1. **מדד חברתי-כלכלי עבור 210 העיריות והמועצות המקומיות:** העיריות והמועצות המקומיות סווגו ל-10 אשכולות (קבוצות) הומוגניים לפי המדד החברתי-כלכלי שלהן, כאשר אשכול 1 מציין את הרמה החברתית-כלכלית הנמוכה ביותר ואשכול 10 את הרמה הגבוהה ביותר.

2. **מדד חברתי-כלכלי עבור 54 המועצות האזוריות:** המדד למועצות אזוריות חושב בנפרד בשל אופיין המיוחד לעומת שאר הרשויות המקומיות. גם המועצות האזוריות סווגו באותה שיטה ל-10 אשכולות הומוגניים המהווים קנה מידה השוואתי בתוך מגזר המועצות האזוריות.

נוסף על כך, נערכה התאמה של האשכולות במועצות האזוריות לאשכולות של העיריות והמועצות המקומיות. תוצאות ההתאמה מהוות קנה מידה השוואתי בתוך כלל הרשויות המקומיות תחת הכותרת: **אשכול מותאם (משולב)**.

שני המדדים התבססו על נתונים ממקורות מנהליים ואחרים, המתייחסים לשנת 2001 וחושבו באמצעות שיטות סטטיסטיות מתקדמות.

המדד עבור העיריות והמועצות המקומיות חושב על בסיס 14 משתנים מהתחומים הרלוונטיים האלה: דמוגרפיה, חינוך והשכלה, תעסוקה ואבטלה, רמת חיים ומצוקות חברתיות-כלכליות. המדד עבור המועצות האזוריות חושב על בסיס 9 משתנים מאותם תחומים, למעט התחומים של תעסוקה, אבטלה וגמלאות שאינם מתאימים למועצות אזוריות.

ג. דמוגרפיה

קבוצות אוכלוסייה ודת

אוכלוסייה – סך הכל (סוף 2002): בפרופיל המגזרי האוכלוסייה כוללת רק יישובים בעלי מעמד מוניציפלי, ואילו בפרופיל הארצי האוכלוסייה כוללת גם יישובים חסרי מעמד מוניציפלי.

אחוז גידול האוכלוסייה: אחוזי גידול האוכלוסייה בפרופילים המגזריים של העיריות ושל המועצות המקומיות חושבו לפי המעמד המוניציפלי של שנת 2002.

יהודים ואחרים: אוכלוסיית "יהודים ואחרים" כוללת את הרשומים כיהודים במרשם האוכלוסין יחד עם עולים ובני משפחותיהם שאינם יהודים, אשר רובם אינם מסווגים לפי דת במרשם האוכלוסין ומקצתם רשומים כנוצרים.

גיל: מספר השנים השלמות שמלאו לאדם עד תאריך האומדן. אחוזי קבוצות הגיל מחושבים מתוך סך כל האוכלוסייה.

תנועה טבעית

ילודה ותמותה: הנתונים על לידות ופטירות מבוססים על הפרטים האישיים שבמרשם התושבים וכן על פרטים המופיעים בטפסים האלה:

- "הודעת לידת חי";

- "הודעה על לידת עובר מת";

- "הודעת פטירה".

בהתאם לחוק מרשם האוכלוסין 1965, מוטל על האחראי למוסד שבו אירעה הלידה (או על הורי היילוד, הרופא או המיילדת אם אירעה הלידה במקום אחר), להודיע על הלידה למשרד הפנים תוך 10 ימים מן האירוע. חובת הודעה על פטירה חלה על האחראי למוסד שבו אירעה הפטירה, על הרופא שקבע את דבר המוות, ובאין רופא – על הנוכח בזמן הפטירה, תוך 48 שעות מזמן הפטירה.

הנתונים על **לידות** כוללים לידות שאירעו בישראל (כולל אזורי יהודה ושומרון וחבל עזה) אם אחד ההורים לפחות הוא בעל תעודת זהות ישראלית. הנתונים אינם כוללים לידות שאירעו בחו"ל לאזרחי ישראל.

הנתונים על **פטירות** כוללים פטירות של תושבים קבועים ושל עולים בכוח ואינם כוללים מקרי מוות של ישראלים השוהים בחו"ל, של תיירים או של עובדים זרים הנפטרים בארץ.

יישוב הלידה: נקבע לפי יישוב המגורים של האם.

יישוב הפטירה: נקבע לפי כתובתו האחרונה של הנפטר.

ריבוי טבעי: ההפרש בין לידות חי לבין פטירות בשנה.

שיעורי ריבוי טבעי ל-1,000 תושבים בכל רשות מקומית חושבו לפי הממוצע של השנתיים האחרונות. רכיבי השינוי של האוכלוסייה הקבועה הם ריבוי טבעי (לידות פחות פטירות) ומאזן הגירה.

בחלוקת האוכלוסייה לפי דת קיים רכיב נוסף – מאזן שינוי דת ותיקוני דת. עד שנת 1995 נכלל רכיב זה במאזן ההגירה. החל בשנת 1996 הוא נכלל רק בסך כל גידול האוכלוסייה.

תינוק: יילוד שטרם מלאה לו שנת חיים אחת.

פטירות תינוקות: שיטת החישוב - כל השיעורים, הממוצעים וכד' המבוססים על 5 עד 19 מקרים במונה, ניתנים בסוגריים, ואלה המבוססים על פחות מ-5 מקרים סומנו בשתי נקודות (...).

מאז 1969 חישובי השיעורים נעשו על בסיס אוכלוסייה הכוללת את העולים בכוח. השיעורים השנתיים הם על בסיס אומדני אוכלוסייה שוטפים, המבוססים על המפקד האחרון.

תנועות הגירה

1. מאזן הגירה: ההפרש בין מספר הנכנסים ליישוב לבין מספר היוצאים ממנו בשנה קלנדרית. כולל עולים ועולים בכוח, תיירים ששינו את מעמדם לעולים או לעולים בכוח, כניסות לשם איחוד משפחות, עולים בכוח חוזרים, תושבים קבועים ששבו לישראל אחרי שהייה של למעלה מ-12 חודשים בחו"ל ואזרחים עולים. מכל אלה מפחיתים את התושבים השוהים בחו"ל למעלה מ-12 חודשים ועולים בכוח שיצאו לחו"ל.

2. השתקעות ראשונה של עולים: הנתונים מתייחסים ליישוב הראשון שאליו הופנו העולים. מעבר של עולים ליישובים אחרים נכלל בהגירה בין יישובים (הגירה פנימית). הנתון אינו כולל אזרחים עולים ועולים בכוח ששינו מעמדם לעולים.

3. הגירה פנימית: שינוי מקום המגורים של תושבים במדינה (שינוי מיישוב ליישוב).

הנתונים על הגירה פנימית בין יישובים מבוססים על העיבודים שנעשו מתוך קובץ השינויים, כפי שרשמו במרשם התושבים במשרד הפנים על-פי הודעות התושבים על שינוי כתובת. הנתונים אינם כוללים השתקעות ראשונה של עולים, אבל כוללים שינויי כתובת של עולים.

ההגדרות של "עולה", "אזרח עולה" ו"עולה בכוח" מופיעות בפרק "עלייה והגירה" בשנתון הסטטיסטי לישראל.

ג. שכר ורווחה

מקבלי דמי אבטלה

מקבלי דמי אבטלה: לדמי אבטלה זכאי מובטל שהיה שכיר וחיפש עבודה דרך שירות התעסוקה, שהשלים תקופת אכשרה כמוגדר בחוק, שמלאו לו 20 שנה ושטרם מלאו לו 65 שנה. בין מקבלי דמי אבטלה כלולים כל הזכאים, ללא הבדל במספר החודשים שעבורם הם קיבלו את התשלום.

על-פי חוק ביטוח אבטלה, מובטל זכאי לתשלום דמי אבטלה עבור תקופה מרבית של 50 או 100 או 138 או 175 יום, בהתאם לגילו ולמספר ילדיו. הוא יכול למצות את מספר הימים האלה במשך שנה ממועד תחילת האבטלה שלו. חיילים משוחררים זכאים לדמי אבטלה ואינם חייבים בתקופת אכשרה. התקופה המרבית עבורם לתשלום דמי אבטלה היא 70 יום.

על-פי חוק ביטוח אבטלה, מובטל שנשלח על-ידי שירות התעסוקה לקורס **להכשרה מקצועית** זכאי לדמי אבטלה. מובטל זה אינו מתייצב בשירות התעסוקה ואינו נרשם באופן שוטף ככל המובטלים האחרים – כלומר מקבלי דמי אבטלה בהכשרה מקצועית אינם מחפשי עבודה ואינם נכללים בין דורשי העבודה או בין הבלתי מועסקים.

מקבלי דמי אבטלה: במניין מקבלי דמי אבטלה נכללים רק מי שקיבלו בפועל דמי אבטלה. לא נכללים מובטלים שהיו זכאים לדמי אבטלה אך לא היו זכאים לתשלום בפועל (אלה היו בעיקר מובטלים בימי המתנה או מובטלים שמיצו זכאותם לתשלום אך טרם הסתיימה שנת אבטלתם, והם ממשיכים להתייצב בשירות התעסוקה ולפיכך הם יכולים עקרונית להשתלב בהכשרה מקצועית ולקבל דמי אבטלה).

הנתונים בפרסום הם ממוצע חודשי בשנת 2002.

מקבלי קצבת זקנה ושארים

קצבת זקנה: משולמת למבוטחים מאז 1.4.1957 לפי חוק הביטוח הלאומי – לגבר בהגיעו לגיל 70 ולאשה בהגיעה לגיל 65, אם היו מבוטחים בביטוח לאומי וצברו תקופת אכשרה שמזכה בקצבה (בתנאים מסוימים ולפי מבחני הכנסה משלמים את הקצבה 5 שנים קודם). אישה עקרת בית זכאית לגמלה החל בגיל 65. גובה הקצבה ליחיד הוא 16% מהשכר הממוצע במשק, ולזוג 24% מהשכר הממוצע במשק.

נוסף על הקצבה הבסיסית, משולמת תוספת ותק ותוספת דחיית פרישה, בתנאי שמתמלאים התנאים המזכים. בשנת 2002 לא עודכנו קצבאות זקנה ושארים עקב הקפאת השכר לפי חוק ביטוח לאומי, כמו כן החל ביולי 2002 קצבת זקנה הופחתה ב-4%.

מקבלי קצבת שארים: לפי החוק, החל ב-1955 משלמים קצבה לאלמני המבוטחים, לאחר פטירתם של האחרונים, אם היו מבוטחים.

הבטחת הכנסה: לפי חוק הבטחת הכנסה, שנכנס לתוקף בינואר 1982, מופקד המוסד לביטוח לאומי על הבטחת ההכנסה של אוכלוסייה מעוטת הכנסה או חסרת כל הכנסה וחסרת יכולת עבודה (חלקה בגילי העבודה), שבעבר הייתה זכאית לתמיכת סעד, וכן של קשישים ואלמנות שקיבלו בעבר הטבה סוציאלית. הנתונים המופיעים בפרופיל הרשויות מתייחסים לסך כל הנפשות (כולל ילדים במשפחה) המקבלים גמלת הבטחת הכנסה בגילי העבודה בלבד. הקשישים והאלמנות מופיעים כאחוז מסך כל הזכאים לקצבת זקנה ושארים.

מקבלי גמלת סיעוד, נכות כללית, ניידות, נכות מעבודה ותלויים

גמלת סיעוד: זכאים לגמלת סיעוד הם אישה שגילה 60 ויותר וגבר שגילו 65 ויותר, התלויים במידה רבה או לחלוטין בעזרת הזולת בביצוען של רוב פעולות היום-יום או של כולן, או הזקוקים להשגחה. הגמלה ניתנת רק לקשישים המתגוררים בקהילה. לזכאים לגמלה ניתנים שירותי סיעוד בשתי רמות בסיסיות: ברמה של 100 אחוז מערכה של קצבת נכות מלאה ליחיד וברמה של 150 אחוז מערכה של קצבה זו, בהתאם למידת תלותו של הקשיש בזולת.

קצבת נכות כללית: קצבה זו משולמת למבוטח, אשר כתוצאה מליקוי גופני, שכלי או נפשי הנובע ממחלה, מתאונה או שהוא מום מלידה, מתקיים בו אחד מאלה: אין לו כושר להשתכר מעבודה או ממשלח יד והשתכרותו בפועל נמוכה מ-25 אחוז מהשכר הממוצע במשק, או שכושרו להשתכר וכן השתכרותו בפועל צומצמו, עקב הליקוי, ב-50 אחוז ויותר.

גמלת ניידות: גמלת ניידות משולמת למוגבלים בניידות על-פי הסכם עם האוצר, מכספי משרד האוצר. ההסכם מקנה לנכה שדרגת מוגבלותו בניידות גבוהה מ-40 אחוז והוא בעל רישיון נהיגה בר-תוקף, או לנכה שאינו נוהג בעצמו ודרגת מוגבלותו בניידות היא לפחות 60 אחוז, את הזכויות האלה:

(1) הלוואה עומדת לכיסוי המסים החלים על רכב מנועי, לפי מפתח זכויות מסוים.

(2) קצבת ניידות חודשית, המשולמת לפי אחוז המגבלות, בתנאים מסוימים נוספים.

לנכים קשים ביותר משולמת בתנאים מסוימים גמלה אף אם אין ברשותם רכב.

קצבת נכות מעבודה: משולמת לנכה שנפגע בעבודה, וכתוצאה מכך נשאר נכה בדרגת נכות של למעלה מ-20 אחוז. קצבה זו מחושבת בהתאם לשכרו ערב הפגיעה ובהתאם לאחוז הנכות שלו.

גמלת תלויים: משולמת לשארי מבוטח שנהרג או נפטר עקב פגיעה בעבודה ולא לה שארי תלויים בו לפרנסתם. גובה גמלת התלויים תלוי בהכנסת המבוטח ערב פגיעתו ובמספר התלויים בו.

מבוטחים בקופת החולים

החל באחד בינואר 1995 חוק ביטוח בריאות ממלכתי קובע שכל תושב במדינת ישראל מבוטח בביטוח בריאות.

קופות חולים: הנתונים מתייחסים ל-4 קופות החולים שאושרו עד כה בידי שר הבריאות (שירותי בריאות כללית, לאומית, מאוחדת ומכבי).

מספר חברי קופות החולים, התפלגותם והשינויים שחלו בקובץ הבריאות מעודכנים לתקופה 1/12/2001-30/11/2002.

ייתכן שמספר המבוטחים גבוה ממספר התושבים בסוף השנה ביישובים מסוימים עקב סיבות רישום.

משפחות וילדים המקבלים קצבאות בגין ילדים

קצבת ילדים: קצבת ילדים משולמת למשפחה בגין ילדיה. הקצבה המשפחתית מורכבת מצירוף הקצבאות המשולמות עבור כל ילד זכאי במשפחה. הקצבה מחושבת לפי ערך נקודת קצבה הקבוע בחוק. ערך זה צמוד למלוא הגידול במדד המחירים לצרכן ומתעדכן בראשית כל שנה (ינואר) ובכל עת שמשלמים תוספת יוקר לכלל השכירים במשק.

בין השנים 1970 ל-1996 שולמה יחד עם קצבת הילדים גם קצבת יוצא צבא. החל ב-1997 כל המשפחות מקבלות קצבה שווה ללא תלות בשירות הצבאי. החל ב-1994 הושוו בהדרגה קצבאות הילדים בין המשפחות ששירתו בשירות הביטחון לבין אלה שלא שירתו. ב-2002 לא עודכנה הקצבה והיא קוצצה בכ-15%.

סוג המבוטחים בביטוח לאומי

המוסד לביטוח לאומי מבטח את כל תושבי מדינת ישראל מגיל 18 ומעלה.

סוגי המבוטחים העיקריים הם:

- עובד שכיר
- עובד עצמאי
- מבוטח ללא הכנסה, כגון סטודנטים, תלמידי ישיבה, מובטלים וכו'.
- מבוטח אחר – מקבלי קצבאות בגיל העבודה, כגון דמי אבטלה, נכות כללית, שארים ועוד.

למבוטחים אלו מתנהל חשבון גבייה או חשבון קצבה בקבצים הממוחשבים של המוסד לביטוח לאומי. המידע הדרוש לקובץ הבריאות (והכלול בעיבודים סטטיסטיים אלו) מתקבל לאחר זיווגם של קובץ השכר, קובץ הגבייה מלא-שכירים (גל"ש) וקובצי הגמלאות, עם קובץ הבריאות.

השכר החודשי והשכר השנתי הממוצע של שכירים

מספר השכירים: מספר שכירים שעבדו לפחות חודש אחד בשנה.

שכירים: עובדים שבמשך כל השנה עבדו כשכירים. בקבוצה זו נכללו השכירים שהיו במשך השנה גם עצמאים.

שכר: שכר ברוטו לחודש ששולם לעובד השכיר, לפני ניכויים למיניהם למס הכנסה וניכויים אחרים. השכר כולל שכר יסוד, תשלומים עבור שעות נוספות ותוספות אחרות לשכר (פרמיות, מענקים, גמול השתלמות, קצובת נסיעה ועוד) ששולמו לשכירים.

השכר ברוטו אינו כולל הוצאות נלוות שהמעסיק מפריש לקרנות (כגון קרנות פנסיה או קופות גמל), לביטוח לאומי ולביטוח בריאות, למס מעסיקים, ועוד.

שכר ממוצע לחודש במשך השנה (שכר לחודש קלנדרלי): מתקבל על-ידי חלוקת סכומי השכר ברוטו ששולמו לשכירים במשך השנה ב-12 חודשי עבודה אפשריים של השנה.

שכר מינימום: השכר המינימלי לחודש שנקבע בחוק לעובד שכיר.

אחוז השינוי הראלי חושב לפי הנוסחה הזאת: מדד המחירים לצרכן ממוצע שנת 2001, לחלק למדד המחירים לצרכן ממוצע שנת 2000.

הכנסה ממוצעת לחודש בשנה של העצמאים

הכוונה בדרך כלל לשומה שהתקבלה מפקיד השומה. אם בשנה מסוימת טרם התקבלה השומה, השומה האחרונה שקיימת "קודמה" לשנה השוטפת בשיעור הגידול של מדד המחירים לצרכן. לכ-25 אחוז מן העצמאים אין שומות, ולכן הכנסתם נקבעת או על-פי הצהרתם האישית, או על-פי קביעה של המוסד לביטוח לאומי, שאפשר לערער עליה ולשנותה.

החל בשנת 1995, הכנסת העצמאים הרשומה בקובצי המוסד לביטוח לאומי היא ההכנסה "הגולמית", דהיינו, כל הכנסה מעבודה גם אם אינה חייבת בדמי ביטוח.

עצמאים: עובדים שהיו רק עצמאים במשך השנה.

מדד אי-שוויון לשכירים (מדד ג'יני)

מדד זה נועד למדוד את מידת אי-השוויון בחלוקת ההכנסות. ערכו של המדד נע בין 0 ל-1; הערך 0 מורה על שוויון מוחלט ואילו הערך 1 מלמד על אי-שוויון מוחלט. המדד מאפשר להעריך את פערי ההכנסות בין קבוצות שונות של אוכלוסייה. החישוב עצמו מבוסס על מיון האוכלוסייה הנתונה לפי הכנסות הפרטים על-פי השכר הממוצע לחודש.

4.3. חינוך

מובאים נתונים על מספר בתי הספר, מספר התלמידים, מספר כיתות הלימוד ומספר התלמידים הממוצע לכיתה במערכת החינוך בארץ, הכוללת חינוך עברי וחינוך ערבי.

חינוך יסודי: כולל בתי ספר יסודיים (רשמיים ומוכרים) ובתי ספר מיוחדים. בתי הספר היסודיים כוללים בתי ספר שש-שנתיים (עד כיתה ו) ושמונה-שנתיים (עד כיתה ח). כולל תלמודי תורה.

חינוך על-יסודי: כולל חטיבות ביניים ובתי ספר תיכוניים תלת-שנתיים (חטיבות עליונות – כיתות י-יב) וארבע-שנתיים (כיתות ט-יב). בבתי ספר תיכוניים, חד-נתיביים ורב-נתיביים, מתקיימים לימודים במסלולים עיוניים, חקלאיים, טכנולוגיים ומקצועיים וכן בכיתות המשך בקיבוצים.

ספירת בתי ספר: בתי ספר שמתקיימים בהם לימודים ביותר מדרג חינוך אחד (כגון: יסודי וחטיבת ביניים) או ביותר מסוג בית ספר אחד (כגון: חטיבת ביניים ותיכון), נספרו בכל דרג חינוך או בכל סוג בית ספר בנפרד, ואילו בשורת **סך הכל** נספרו פעם אחת בלבד.

אחוז זכאים לתעודת בגרות מסך כל תלמידי יב: תלמידים שעמדו בבחינות בגרות אינטרניות וצברו לפחות 20 יחידות לימוד במקצועות הנדרשים. שיעור זה מחושב מכלל תלמידי כיתות יב.

הנתונים מתייחסים לרשויות שבהן יותר מ-2,000 תושבים, אחוז הזכאים בהן הוא 30%, וסך כל תלמידי כיתות יב בהן הוא מעל 25.

אחוז זכאים לתעודת בגרות שעמדו בדרישות הסף של האוניברסיטאות מסך כל תלמידי כיתות יב: פרט לזכאות לתעודת בגרות, דרישות הסף כוללות ציון עובר ברמה של 3 יחידות לימוד במתמטיקה, 4 יחידות לימוד באנגלית ומקצוע מוגבר אחד (נוסף על אנגלית). שיעור זה מחושב מכלל תלמידי כיתות יב.

הנתונים מתייחסים לרשויות שבהן יותר מ-2,000 תושבים, אחוז הזכאים בהן הוא 30%, וסך כל תלמידי כיתות יב בהן הוא מעל 25.

החישובים לגבי זכאים לתעודת בגרות **בירושלים** כוללים רק את החינוך העברי.

נתוני החינוך **במגזר הכלל ארצי** כוללים יישובים ללא מעמד מוניציפלי.

5. בנייה ודיוור

הנתונים כוללים את הבנייה בכל הארץ (כולל את הבנייה ביישובים יהודיים באזורי יהודה ושומרון ובחבל עזה).

נתוני הבנייה בכל הארץ התקבלו מהמקורות האלה: ועדות לתכנון ובינוי, משרד הבינוי והשיכון, חברות בנייה, רשויות מקומיות, מעקב אחר שלבי הבנייה באמצעות סוקרי הלשכה.

הנתונים מתייחסים לבנייה המיועדת למטרות האלה: מגורים, הארחה, עסקים, משרדים, תעשייה ומלאכה, מוסדות ציבור ומשק חקלאי. הנתונים מתייחסים לבניינים חדשים ולתוספות בשטח ו/או במספר החדרים לבניינים קיימים. תיקונים כתוצאה משינויים פנימיים במבנים אינם נכללים. סיכומי הנתונים של הבנייה אינם כוללים מבנים של משרד הביטחון ושל צה"ל.

אומדני הבנייה מבוססים על דוחות מהמקורות שהוזכרו לעיל, לאחר ניפוי כפילויות. כיוון שיש פיגור של עד שנתיים בדיווח, בעיקר בדיווח מהרשויות המקומיות, מוסיפים לנתונים המתקבלים מן המקורות הנזכרים אומדני פיגור וכן אומדנים של בנייה לא-חוקית. האומדנים עבור הבנייה הלא-חוקית מיוחסים בעיקר לחלק מן היישובים הלא-יהודיים.

שטח בנייה: כולל את הקירות החיצוניים, המרפסות (המקורות) והשטח הבנוי מתחת לעמודים.

דירה: חדר או מערכת חדרים במבנה קבוע או ארעי המיועד לדיוור. דירה כוללת חדרי שירות ויש אליה גישה נפרדת מהרחוב או משטח משותף עם דירות אחרות בתוך הבניין.

התחלת בנייה: התחלת חפירת היסודות.

גמר בנייה: כאשר הושלמה בניית הבניין במובן הטכני והבניין מוכן למלא את תפקידו, או כשכבר הוחל השימוש ביותר ממחצית שטחו.

דירות למגורים לפי חיובי ארנונה: מדי שנה, בחודשים מאי עד יולי, מתקבלים בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה קובצי הארנונה של יישובים עירוניים. לכל נכס החייב בתשלומי ארנונה רשומה נפרדת. מקבצים אלו מנוכים בשלב הראשון כל הנכסים שאינם משמשים למגורים על-פי הגדרת הרשות. בהקשר זה יש לציין כי רוב המוסדות שבהם מתגוררים דיירים, כמו בתי אבות, מעונות סטודנטים ופנימיות תיכוניות, אינם מוגדרים בדרך כלל כנכסים למגורים. בכל יישוב מתקבלות ספירות של מספר הנכסים המשמשים למגורים.

הנתונים לגבי מספר הדירות לפי חיובי ארנונה נכונים לחודש מאי 2003, שהוא המועד הקרוב ביותר לסוף שנת 2002.

6. תשתיות ושירותים עירוניים

כבישים, צינורות מים, ביוב ותיעול

הנתונים על סלילת כבישים והנחת צינורות מים, ביוב ותיעול, מבוססים על דוחות שהתקבלו מהמקורות השונים, תוך ניפוי כפילויות. הנתונים כוללים את העבודות שבוצעו בתחום הרשויות המקומיות, ושדיווחו עליהן הן הרשויות המקומיות עצמן והן חברות ומשרדי ממשלה. נתונים על עבודות הנדסה אזרחית, המבוצעות בתחומי רשויות שלא מתקבל מהן דיווח, נמסרים ללשכה רק על-ידי המבצעים (חברות ומשרדי ממשלה).

כביש: דרך לתנועת כלי רכב מכל הסוגים, הנסללת בצורה של חפירה או חציבה ומילוי בשכבות מחומרים שונים. הנתונים כוללים סלילת כבישים חדשים והרחבה ושיקום של כבישים קיימים.

כביש חדש: כולל סלילת דרכים חדשות למיניהן, המשמשות בעיקר לתנועת כלי רכב מכל הסוגים.

הרחבה ושיקום של כביש קיים: כל תוספת לרוחב כביש קיים, או הריסת כביש ישן (או שכבות ממנו) וסלילתו מחדש. לא כולל תיקוני כבישים (כגון תיקונים בציפוי העליון וכו').

צינורות מים: כולל הנחת צינורות מים ראשיים והסתעפויותיהם וכן הנחת צינורות קבועים למטרות השקיה. לא כולל הנחת צינורות מים המחברים בין הרשת הראשית לבניינים ולמתקנים, הנחה של צינורות זמניים וניידים ותיקוני צינורות.

צינורות ביוב: כולל הנחת רשת צינורות ראשית המובילה מי שופכין מבתים, ממפעלים או ממתקנים, לים או לאזור מתקני חמצון וטיהור.

צינורות תיעול: כולל הנחת רשת צינורות ראשית שאליה חודרים מי הגשמים והשיטפונות המתרכזים במקומות הנמוכים שלצדי הכבישים, ודרכה הם מוזרמים לנהרות או לאזורים פתוחים אחרים.

פסולת

פסולת ביתית מוצקה: כוללת פסולת יבשה ורטובה, פסולת מסחרית וגזם.

בפרסום מופיעים נתוני מדידה בפועל של פסולת מוצקה אשר אושרו לפרסום על ידי הרשות המקומית. 170 רשויות מסרו נתונים ללמ"ס על כמויות הפסולת ב-2002, ומתוכן 109 רשויות אשרו את פרסומם.

בחישוב למגזרים השונים נלקחו גם נתונים זקופים לרשויות שאין עבורן נתוני מדידה בפועל (פרט לשבי ציון).

זקיפת כמויות פסולת לאתרים שבהם לא נערכה שקילה: ב-37 רשויות מקומיות לא נשקלו כמויות הפסולת שנאספו, ועבור הנתונים החסרים נבנה בלמ"ס מודל זקיפה.

המשתנה הנזקף בזקיפה הסטטיסטית הוא קילוגרם פסולת לנפש ליום. ברשות מקומית שבה נזקף ערך לקילוגרם פסולת לנפש ליום, מחשבים (על-פי סך הנפשות ברשות המקומית) את אומדן כמות הפסולת הכללית ואת אומדן טונות הפסולת ליום.

בזקיפה הסטטיסטית (בשיטת ה-Hot-Deck) משתמשים בערך של ק"ג לנפש מרשות מקומית הנמצאת באותה צורת יישוב, במדד סוציו-אקונומי דומה, בגודל אוכלוסייה דומה ובאותו מחוז, שעבורה קיימת שקילה. הרשויות חולקו לקבוצות לפי צורת יישוב כאשר כל קבוצה מוינה לפי מעמד סוציו-אקונומי, גודל האוכלוסייה ומחוז, כדי לאפשר זקיפה על-פי "השכן הקרוב ביותר לערך החסר".

ג7. מים

סה"כ תקבולי מים: סיכום של תקבולי הפקה ותקבולי קנייה.

תקבולי הפקה: כמות מים במ"ק שהפיקה רשות מקומית (קביעת כמות ההפקה נעשית בידי נציבות המים).

תקבולי קנייה: כמות מים במ"ק שקנתה רשות מקומית מחברת מקורות או מספקים אחרים.

סה"כ פחת במ"ק: סה"כ כמות מים במ"ק המחושבת כהפרש בין סך כל תקבולי המים וסך כל צריכת המים באותה תקופת זמן.

סה"כ צריכה: סה"כ כמות מים במ"ק שסיפקה רשות מקומית לכל הצרכנים.

סה"כ פחת באחוזים: סה"כ פחת מים במ"ק מחולק בסה"כ תקבולי מים.

צריכה עירונית: סה"כ כמות מים במ"ק שסיפקה רשות מקומית לסוגי השימוש השונים, ללא צרכני תעשייה בהקצבה וחקלאות בהקצבה.

צריכה תעשייתית: סה"כ כמות מים במ"ק שסיפקה רשות מקומית לצרכני תעשייה בהקצבה.

צריכה חקלאית: סה"כ כמות מים במ"ק שסיפקה רשות מקומית לצרכני חקלאות בהקצבה.

צריכה אחרת: סה"כ כמות מים במ"ק שסיפקה רשות מקומית לצרכנים מחוץ לתחום השיפוט של הרשות. נוסף על כמות זו, צריכה אחרת כוללת כמויות מים של הפרשי צריכה תעשייתית וחקלאית (הפרשי צריכה מדווחת וצריכה מאושרת). בשנת 2002 **צריכה אחרת** כלולה בקטגוריה של **צריכת מים עירונית**.

צריכה במגורים: כמות מים במ"ק הנצרכת במגורים בלבד, כולל גינון פרטי ליד הבית.

ג8. תחבורה

כלי רכב מנועי: רכב המונע בכוח מכני מכל צורה שהיא, לרבות אופנוע, אך למעט רכב הנגרר על-ידי רכב מנועי.

כלי רכב ברשות מקומית: כלי רכב שכתובת בעל הרכב רשומה באותה רשות מקומית.

מצבת כלי רכב מנועיים: כוללת את כל סוגי הרכב המנועיים הרשומים במשרד הרישוי, שהיה להם רישיון תקף ב-31.12.02 או שתוקף רישיונם פג במהלך שנת 2002. מצבת כלי הרכב אינה כוללת רכב צבא ומשטרה, רכב גרור, טרקטורים, כלי רכב של אזרחי חוץ ושל בעלי רישיונות רכב זמניים, רכב הרשום ברשות הפלסטינית, כלי רכב של תיירים השוהים בארץ פחות מ-3 חודשים, רכב דיפלומטי, רכב של האו"ם וכדומה.

מכונית פרטית (רכב פרטי): רכב שאינו ציבורי או מסחרי. החל בשנת 1978 כולל רכב דו-שימושי.

תאונת דרכים ברשות מקומית: תאונה שאירעה בתחומי הרשות.

תאונות דרכים עם נפגעים: תאונה שאירעה עקב הימצאות של רכב במצב תנועה בדרך ושנגרמה בה חבלה, או שהתאונה הייתה מקור פגיעה באדם. הנתונים כוללים: תאונות דרכים עם נפגעים שנחקרו על ידי משטרת ישראל ושנרשמו על ידה בתיקי תאונות דרכים ("תיקי ת"ד"), שבהן היה מעורב לפחות רכב אזרחי אחד (כולל משטרת), אזרח הולך רגל או נוסע. משטרת ישראל אינה רושמת תאונות בהן היה מעורב רכב צבאי בלבד. הנתונים אינם כוללים תאונות דרכים עם נפגעים קל שנרשמו ב"תיקי כללי עם נפגעים".

השיעורים לאלף תושבים מתייחסים לאוכלוסייה של סוף 2002.

נתוני **שעור תאונות דרכים לאלף כלי רכב ולאלף תושבים** מתפרסמים ברשויות מעל 2,000 תושבים.

ג. נתוני ביצוע התקציב

ביצוע התקציב של הרשויות המקומיות מחולק לתקציב רגיל ולתקציב בלתי רגיל, בהתאם למקורות המימון ולייעוד ההוצאה.

התקציב הרגיל

א. הכנסות

ההכנסות בתקציב הרגיל מורכבות מהכנסות שוטפות (סופיות – שאין צורך להחזירן בעתיד), הכוללות החזרות משנים קודמות ומלוות. **הכנסות סופיות** אינן כוללות מלוות לאיזון.

הכנסות אלו מוינו לפי מקור ההכנסה וייעודה.

הכנסות לפי ייעוד: כוללות הכנסות שאינן מיועדות לסעיף הוצאה מסוים, ושאותן הרשות מקצה לייעודים שונים על-פי שיקוליה. המקורות של ההכנסות האלה הם מסים מקומיים ומענק כללי, הכנסות המיועדות לשירותים מקומיים, הכנסות המיועדות לשירותים ממלכתיים, כגון אחזקה שוטפת של מערכת החינוך, פרט למשכורות מורים בחינוך היסודי ובחינוך העל-יסודי ולמשכורות של גננות בגני חובה; פעולות תרבות, הכוללות אחזקת ספריות, מוזאונים, מתקני ספורט ונוער והפעלת חוגים להנחלת הלשון; שירותי רווחה, הכוללים טיפול בילד ובמשפחה, שחרור ממסים ותמיכה במוסדות; אחזקת מפעלים של הרשות, כגון מפעלי מים, בתי מטבחים ועוד.

הכנסות לפי מקור:

1. הכנסות עצמיות: הכנסות שהרשויות עצמן גובות מפרטים וממוסדות, כגון ארנונה כללית, אגרות תשלומים הנגבות בתמורה להפקה של תעודות שונות, שלטים ועוד, היטלים על תצרוכת, כגון היטל על בידור, מכסות מוועדים מקומיים (תשלומים המתקבלים מוועדים הנמצאים בתחומי המועצה האזורית), השתתפות כללית של מוסדות ותרומות, הכנסות מדמי שירות (הכנסות בתמורה לשירותים שונים שהרשות מעניקה לפרטים או לבעלי עסקים), הכנסות משכר לימוד, הכנסות מרכוש וממפעלים שבבעלות הרשות והכנסות ממכירות, השתתפות בעלים במימון עבודות פיתוח שעשתה עבור הרשות המקומית.

2. השתתפות ממשלה: הממשלה משתתפת בתקציבי הרשויות המקומיות על-ידי השתתפות כללית (מענקים המחולקים בין הרשויות לפי מפתח מסוים, כגון כושר כלכלי של הרשות, מענקים מיוחדים הניתנים להקטנת הגירעון המצטבר של הרשות וכו'), ועל-ידי השתתפות מיועדת (השתתפות הממשלה במימון שירותים מסוימים שאותם נותנות הרשויות המקומיות. גובהה של השתתפות זו נקבע לפי מדדים שונים, שלפיהם משרדי הממשלה השונים מעבירים לרשויות כספים לאחזקת השירותים הללו).

הכנסות סופיות: סך כל ההכנסות בתקציב הרגיל, ללא מלוות לאיזון.

ב. הוצאות

ההוצאות בתקציב הרגיל מורכבות מהוצאות לפעולות (שוטפות), הוצאות חד-פעמיות, פירעון מלוות וכו'.

הוצאות לפי ייעוד: כוללות הוצאות המיועדות להנהלה כללית (הוצאות על מינהל הרשות, כגון מנגנון, מינהל הכספים, גזברות וגבייה), והוצאות מימון, הכוללות עמלות וריבית על משיכת יתר, לשירותים מקומיים, לשירותים ממלכתיים (כגון חינוך, רווחה), למפעלים וכו'.

הוצאות לפי סוג כוללות:

- * שכר עבודה ומשכורת לעובדי הרשות, כולל משכורות ושכר עבודה לעובדים במפעלי עזר של הרשות.
- * הוצאות לפעולות (קניות שוטפות לצורך הענקת שירותים, כגון אחזקת בניינים, תחבורה ודואר, כיבוד, הוצאות משפטיות, עמלות וכד'). הוצאות אחרות לפעולות, הכוללות הובלה, דלק, חומרים וכלים, ושירותים במפעלי עזר של הרשות.

* השתתפויות, תמיכות ותרומות למוסדות חינוך, תרבות, בריאות, רווחה ודת; העברות למשקי בית ולמגזר הציבורי כגון איגודי ערים.

* הוצאות חד-פעמיות, בדרך כלל השתתפויות בתקציב הבלתי רגיל ורכישות שונות.

* פירעון מלוות, כולל נוסף על תשלומי קרן גם תשלומי ריבית והצמדה (בהוצאות של ההנהלה הכללית כוללים בתשלומי ריבית גם תשלומים עבור משיכת יתר).

ג. עודף וגירעון

ההפרש בין סך כל ההכנסות לבין סך כל ההוצאות יוצר עודף או גירעון בתקציב הרגיל.

1. גירעון תקציבי: ההפרש בין סך כל ההכנסות (כולל מלוות) לבין סך כל ההוצאות.

2. גירעון שנתי: ההפרש בין סך כל ההכנסות לבין סך כל ההוצאות, למעט המלוות שנתקבלו לאיזון התקציב הרגיל, לפירעון מלוות או להקטנת הגירעון המצטבר.

התקציב הבלתי רגיל

התקציב הבלתי רגיל מיועד למימון פעולות פיתוח, כגון בניית מבני ציבור, סלילת כבישים ומימון רכישות של ציוד, מכונות, קרקע וכו'.

א. הכנסות כוללות הלוואות ממקורות שונים (כגון בנקים, ממשלה ואשראי קבלני), העברות מהתקציב הרגיל, השתתפות הממשלה ובעלי הנכסים שעבורם בוצעה העבודה, מכירת רכוש, העברות מקרנות וכו'.

ב. הוצאות כוללות מימון עבודות פיתוח (כגון בניית מבני ציבור, סלילת כבישים וכו'), רכישת ציוד ומכונות, העברות הון, פירעון מלוות וכו'.

אחוז שינוי ראלי בתקציב מתייחס לנתונים עדכניים של שנת 2001 (הואיל ומתבצעים עדכונים רטרואקטיביים לנתוני 2001 במשרד הפנים).

חישוב אחוז שינוי ראלי (5.64%) מתבסס על מדד מחירים לצרכן ממוצע של שנת 2002, לחלק למדד מחירים לצרכן ממוצע של שנת 2001.

איגודי הערים

איגודי הערים הוקמו על-פי חוק איגודי הערים משנת 1955, לצורך מתן שירותים שונים לרשויות מקומיות שונות במסגרת שיתוף בין-מוניציפלי.

ב-2002 פעלו בארץ 20 איגודי ערים לשירותי כבאות, 6 איגודי ערים לביוט ומים, 5 איגודי ערים לתברואה, 3 איגודי ערים לשירותי וטרינרי, 11 איגודי ערים לאיכות הסביבה, 4 איגודים לחינוך על-יסודי ואיגוד ערים אחד לבריאות.

ד. מקורות

1. כללי

סמל יישוב, מחוז ואזור, מעמד מוניציפלי וועדת תכנון ובנייה
הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, רשימת היישובים אוכלוסייתם וסמליהם 31.12.2002, פרסום טכני 75, ירושלים, תשס"ד-2004.

אשכול חברתי-כלכלי

פרטים על חישוב המדד ומקורות הנתונים: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה – תחום ניתוח סטטיסטי, בהזמנת משרד הפנים.

ממוצע מרחקים במועצות אזוריות

משרד הפנים, המחלקה למחקר.

2. דמוגרפיה

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, רשימת היישובים אוכלוסייתם וסמליהם 31.12.2002, פרסום טכני 75, ירושלים, תשס"ד-2004, וכן עיבודים מיוחדים שבוצעו בגף לדמוגרפיה.

3. שכר ורווחה

מקבלי דמי אבטלה

המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, **מקבלי דמי אבטלה בשנת 2002**, סקר 187.

מקבלי קצבת זקנה ושארים, גמלת סיעוד, נכות כללית, ניידות, נכות מעבודה ותלויים

המוסד לביטוח לאומי, עיבודים מיוחדים שבוצעו במינהל המחקר והתכנון.

מבוטחים בקופת החולים, לפי קופה

המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, **חברות בקופת חולים 2001-2002**, סקר 188.

השכר החודשי והשנתי הממוצע של שכירים והכנסה ממוצעת של עצמאים

המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, **ממוצע שכר והכנסה לפי יישוב ולפי משתנים כלכליים שונים 2000-2001**, סקר 189.

גמלת הבטחת הכנסה וקצבאות ילדים

המוסד לביטוח לאומי, עיבודים מיוחדים שבוצעו במינהל המחקר והתכנון.

4. חינוך

הנתונים מבוססים על סקרים שערכה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בשיתוף עם משרד החינוך, ועל עיבודים מיוחדים מתוך קובצי תלמידים ומורים של משרד החינוך, שנעשו בגף חינוך בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. אחוז הזכאים לבגרות ואחוז העומדים בדרישות סף של האוניברסיטאות חושבו בגף בינוי ורשויות מקומיות מתוך קובץ שהוכן בגף חינוך.

5. בנייה ודיוור

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, עיבודים מיוחדים שבוצעו בגף בינוי ורשויות מקומיות.

6. תשתיות ושירותים עירוניים

כבישים, צינורות מים, ביוב ותיעול

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, עיבודים מיוחדים שבוצעו בגף בינוי ורשויות מקומיות.

פסולת

נתוני כמויות הפסולת ברשויות המקומיות התקבלו מגף איכות הסביבה ומהאגף לפסולת מוצקה במשרד לאיכות הסביבה. הנתונים עובדו ונוקפו בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בגף לסטטיסטיקה של איכות הסביבה.

7ד. מים

משרד התשתיות הלאומית, נציבות המים, אגף ניהול הצריכה, נתוני צריכת המים ברשויות מקומיות 2002.

8ד. תחבורה

כלי רכב מנועיים

הנתונים מבוססים על עיבוד של "קובץ הרכב", המתקבל מהאגף לשירותי מידע במשרד התחבורה. נתונים על כלי הרכב מתפרסמים לפי הרשות שבה הם רשומים, כלומר לפי כתובתו של בעל הרכב ולא דווקא לפי היישוב שבו פועלים כלי הרכב. לדוגמה, רכב ממשלתי הרשום בתל אביב-יפו ופועל מחוץ לעיר יהיה רשום בתל אביב-יפו.

ראה גם: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, כלי רכב מנועיים, מצבה ליום 31.12.2002, פרסום מיוחד 1206, ירושלים, תשס"ג-2003.

תאונות דרכים עם נפגעים

פרטים נוספים על תאונות ל-1,000 כלי רכב ול-1,000 תושבים ראה: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, תאונות דרכים עם נפגעים, 2002, חלק א', פרסום מיוחד 1204, ירושלים, תשס"ג-2003.

נתונים נוספים בנושא תחבורה אפשר למצוא באתר של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה באמצעות לחיצה על "מערכת תחבורה ביישובים".

9ד. נתוני ביצוע התקציב

משרד הפנים, האגף לביקורת ברשויות מקומיות, דוח נתונים כספיים מבוקרים, רשויות מקומיות 2002, דוח 6.